

Översikt Åtgärder för miljömålen

Fossilfria, gröna och robusta samhällen	
Åtgärdsnamn	Ansvarig aktör (*huvudansvar)
Beräkning av länets totala utsläpp	Länsstyrelsen
Dagvatten	Eksjö kommun, Aneby kommun, Gislaveds kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköpings kommun, Mullsjö kommun, Nässjö kommun, Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vaggeryds kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Länsstyrelsen
Etablera platser för tätortsnära odling	Jönköping kommun, Mullsjö kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Gislaved kommun, Nässjö kommun
Främja produktionen av förnybar energi	Region Jönköpings län (Energikontor Norra Småland)*, kommunerna: Eksjö, Nässjö, Värnamo, Jönköping, Vetlanda, Tranås samt Nässjö Affärsverk AB, Jönköping Energi AB
Fossilfria resor i organisationen	Aneby Miljö och Vatten AB, Region Jönköpings län, Eksjö Kommun, Vaggeryds kommun, Habo kommun, Jönköping Energi AB, Nässjö kommun, Värnamo kommun (inkl. Värnamo energi, Finnvedbostäder), Jönköpings kommun, Vetlanda kommun, Sävsjö kommun, OBOS Sverige AB, Mullsjö Energi & Miljö AB, Tranås kommun, Gislaveds kommun, Länsstyrelsen, Sweco Elmia AB.
Fossilfri arbetspendling	Aneby Miljö och Vatten AB, Region Jönköpings län, Eksjö kommun, Vaggeryds kommun, Jönköping Energi, Nässjö kommun, Värnamo kommun, Jönköping kommun, Vetlanda kommun, Sävsjö kommun, Länsstyrelsen, Sweco, OBOS Sverige AB, Mullsjö energi & Miljö AB, Tranås kommun, Länsförsäkringar, Elmia AB.
Främja fossilfria resor och arbetspendling	Region Jönköpings län
Grönska i bebyggd miljö	Eksjö kommun, Aneby kommun, Gislaveds kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköpings kommun, Mullsjö kommun, Nässjö kommun, Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vaggeryds kommun.

	Vetlanda kommun, Värnamo kommun
Inventering och kvalitetssäkring av dagvattenlösningar	Aneby, Eksjö, Gislaved, Sävsjö, Tranås, Vetlanda, Värnamo, Mullsjö Energi och Miljö, Nässjö Affärsverk
Länsgemensam uppströmsgrupp	Länsstyrelsen*, Eksjö, Gislaved, Habo, Jönköping, Sävsjö, Tranås, Vetlanda, Värnamo, Nässjö affärsverk
Minska avfallsmängderna och främja cirkularitet	Eksjö kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköping kommun, Mullsjö kommun, Nässjö Affärsverk, SÅM, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Region Jönköpings län, Gislaveds kommun, Jönköping Energi, Nässjö kommun, June Avfall, Vaggeryds kommun
Minska vattenförluster i dricksvattenledningar	Aneby, Eksjö, Gislaved, Jönköping, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Mullsjö Energi och Miljö, Nässjö affärsverk
Minskad klimatpåverkan från byggnader	a) Region Jönköpings län (Energikontor Norra Småland)*, kommunerna, Träcentrum, Sweco, HSB Göta, Jönköpings kommun, Länsstyrelsen b) Borttagen c) c) Region Jönköpings län (Energikontor Norra Småland)*, Sweco, HSB Göta, Jönköpings kommun, Länsstyrelsen, Bostads AB Vätterhem AB, Vaggeryds kommun (bostadsbolaget VSBo), Nässjökommun, Värnamo kommun Finnvedsbostäder), Jönköpings kommun, Vetlanda kommun, Sävsjö kommun, Gislaveds kommun, Träcentrum, Castellum, OBOS Sverige.
Olyckor och beredskap	Aneby, Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Värnamo, Mullsjö Energi och Miljö
Regnvatten används för bevattning	Aneby, Eksjö, Habo, Jönköping, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Region Jönköpings län
Renovera resurs- och energieffektivt	Kommunerna: Eksjö, Habo, Nässjö, Värnamo (Finnvedsbostäder), Vetlanda (inklusive Witalabostäder och Vetlanda industrilokaler), Gislaveds kommun, Region Jönköpings län, Bostads AB Vätterhem, Castellum.
Reservvattenförsörjning	Aneby, Gislaved, Jönköping, Habo, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Mullsjö Energi och Miljö AB, Nässjö affärsverk
Risk för översvämning och skred vid förorenade områden	Eksjö kommun, Aneby kommun. Gislaveds kommun, Gnosjö kommun. Habo kommun. Jönköpings kommun, Mullsjö kommun, Nässjö kommun. Sävsjö

	kommun, Tranås kommun, Vaggeryds kommun. Vetlanda kommun, Värnamo kommun
Stärkt grönplanering och utveckling av natur i tätortsmiljö	d) Aneby kommun, Eksjö kommun, Gislaveds kommun, Habo kommun, Mullsjö kommun, Nässjö kommun, Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Länsstyrelsen
Systematiskt arbete med felkoppling av dag- och spillvatten	Aneby, Eksjö, Gislaved, Habo, Jönköping, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Mullsjö Energi och Miljö, Nässjö affärsverk
Tillsynsprojekt om nya utsläppskällor till dagvatten	Aneby, Gnosjö, Jönköping, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Nässjö affärsverk
Vattenförsörjning	Eksjö kommun, Aneby kommun, Gislaveds kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköpings kommun, Mullsjö kommun, Nässjö kommun, Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vaggeryds kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun
Utreda vilka intressen, förutom dricksvattenförsörjning, som kräver vattenuttag/ vattenanvändning"	Länsstyrelsen
Öka produktionen av el, värme och kyla från förnybara energikällor	Aneby kommun, Eksjö kommun, Gislaveds kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköpings kommun, Nässjö kommun, Tranås energi, Sävsjö kommun, Vaggeryds kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun (inklusive Finnvedsbostäder), Aneby Miljö och Vatten AB, Elmia AB, Jönköping Energi AB, Länsstyrelsen, Mullsjö Energi & Miljö AB, Nässjö Affärsverk AB, Region Jönköpings län
Ökat samarbete i samhällsplaneringsprocessen	Region Jönköpings län *, Länsstyrelsen, kommunerna, Region Jönköpings län (Jönköpings länstrafik), Trafikverket

Hälsosamma livsmiljöer	
Åtgärdsnamn	Ansvarig aktör (*huvudansvar)
Arbeta med efterbehandlingsåtgärder av förorenade områden	Aneby kommun, Eksjö kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköpings kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Gislaved kommun, Nässjö kommun, Vaggeryd kommun, Länsstyrelsen
Etablera attraktiva allmänna platser för unga	Eksjö kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun,

	Gislaved kommun, Nässjö kommun, Vetlanda kommun
Etablera hälsofrämjande utomhusmiljöer på förskole- och skolgårdar	Aneby kommun, Gnosjö kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Region Jönköpings län, Gislaveds kommun, Nässjö kommun, Länsstyrelsen
Fasa ut farliga kemikalier	Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköping kommun, Mullsjö kommun, Samverkan Återvinning och Miljö (SÅM), Tranås kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Gislaved kommun, Nässjö kommun, Länsstyrelsen
Främja fysisk aktivitet i städer och samhällen	Eksjö kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Gislaved kommun, Nässjö kommun, Vetlanda kommun, Jönköpings kommun
Förbättra invånares kunskap om hur läkemedel påverkar miljön och hur överblivna läkemedel ska kasseras	Region Jönköpings län*, Länsstyrelsen
Förbättrad tillgång på dataunderlag dricksvatten	Aneby, Eksjö, Gislaved, Sävsjö, Tranås, Vetlanda, Värnamo, Mullsjö Energi och Miljö AB. Nässjö affärsverk
Genomföra undersökningar av potentiellt förorenade områden	Eksjö kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköping kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Gislaved kommun, Nässjö kommun, Länsstyrelsen
Inventera och riskklassa förorenade områden	Aneby kommun, Eksjö kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköping kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Gislaved kommun, Nässjö kommun, Vaggeryd kommun, Länsstyrelsen
Minimera mängden kemiska produkter i den egna verksamheten	Region Jönköpings län, Länsstyrelsen, Habo kommun, Vetlanda kommun, Tranås kommun, Jönköpings kommun, Värnamo kommun, June Avfall, Nässjö Affärsverk, Gnosjö kommun, Nässjö kommun, Gislaveds kommun, Sävsjö kommun, Aneby kommun
Samverkan kring rening av läkemedelsrester	Region Jönköpings län* Länsstyrelsen, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Jönköping, Sävsjö, Tranås, Vetlanda, Värnamo, Mullsjö Energi och Miljö, Nässjö Affärsverk

Trygga och sammanhängande vägar för cykel	Kommunerna, Region Jönköping län
Öka kunskap om småskalig vedeldning i områden där det förekommer	Aneby kommun, Gnosjö kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Nässjö kommun, Vaggeryd kommun, Jönköping kommun
Öka kunskap om handlingsplaner för förorenade områden	

Variationsrika och resilienta landskap	
Åtgärdsnamn	Ansvarig aktör (*huvudansvar)
Aktualisera underlag för kulturmiljövärden	Eksjö kommun, Gnosjö kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Gislaved kommun, Vaggeryd kommun, Vetlanda kommun, Länsstyrelsen
Handlingsplan för Hotspots	Eksjö, Gnosjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vetlanda, Nässjö Affärsverk
Information om natur- och kulturvärden i vatten genom vattendragsvandringar	Länsstyrelsen*
Kunskapslyft för åtgärder mot övergödning i jordbruket	Länsstyrelsen*, LRF
Miljöhänsyn i skogsbruket och funktionella kantzoner	Skogsstyrelsen*, Länsstyrelsen,
Natur- och kulturvärden i landskapsperspektiv	Länsstyrelsen*, Skogsstyrelsen
Rätt våtmark på rätt plats	Länsstyrelsen*, Skogsstyrelsen
Samverkan mellan olika aktörer kring vandringshinder	Länsstyrelsen*, Aneby, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Nässjö, Sävsjö, Vaggeryd, Vetlanda Trafikverket
Skydda särskilt värdefull kulturmiljö	Eksjö kommun, Gnosjö kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Gislaved kommun, Vaggeryd kommun, Vetlanda kommun, Länsstyrelsen
Uppvisningsgårdar i odlingslandskapet	Region Jönköpings län*, Lantbrukarnas Riksförbund, Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen
Vandringshinder i det kommunala vägnätet	Eksjö, Gislaved, Habo, Jönköping, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Länsstyrelsen
Verka för att stärka skogens olika ekosystemtjänster	Aneby kommun, Eksjö kommun, Jönköpings kommun, Lantbrukarnas Riksförbund, Nässjö kommun, Skogsstyrelsen, Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vaggeryds kommun, Vetlanda kommun,

	Värnamo kommun, Svenska kyrkan Växjö stift, Länsstyrelsen
Vidareutveckla den regionala strategin för bevarande av värdefulla vatten	Länsstyrelsen
Upprätta regionala etappmål för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse	Gnosjö kommun, Habo kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Gislaved kommun, Vaggeryd kommun, Vetlanda kommun, Länsstyrelsen
Upprätta åtgärdsplaner för restaurering	Eksjö, Gislaved, Habo, Jönköping, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vetlanda, Länsstyrelserna
Öka kunskapen om konsekvenser av grot-uttag	Skogsstyrelsen (a) Länsstyrelsen (b)
Ökad kunskap om jordbrukets klimatpåverkan och energieffektiviseringsmöjligheter	a) Lantbrukarnas Riksförbund *, Länsstyrelsen, Region Jönköpings län (Energikontoret Norra Småland) samt kommunerna b) Lantbrukarnas Riksförbund *, Länsstyrelsen och Region Jönköpings län c) c) Region Jönköpings län, Länsstyrelsen, Lantbrukarnas Riksförbund
Ökad kunskap om skogsbrukets klimatpåverkan och anpassning till ett förändrat klimat	a) Skogsstyrelsen*, Södra och Lantbrukarnas Riksförbund b) Länsstyrelsen*, Skogsstyrelsen och Södra c) Länsstyrelsen*, c) Södra och Lantbrukarnas Riksförbund

Långsiktiga systematiska arbetssätt för miljömässig hållbarhet	
Åtgärdsnamn	Ansvarig aktör (*huvudansvar)
Arbetsgrupp för riktlinjer dagvatten	Länsstyrelsen*, Eksjö, Gislaved, Jönköping, Sävsjö, Tranås, Vetlanda, Värnamo, Nässjö Affärsverk
Affärsutveckling inom hållbarhet för länets företag	Almi företagspartner
Bilda regional samverkansgrupp kemikalier	Habo kommun, Jönköpings kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Tranås kommun, Länsstyrelsen, Gnosjö kommun, Nässjö kommun, Gislaveds kommun, Sävsjö kommun, Aneby kommun
Etablera kulturmiljösamverkan Jönköpings län	Aneby kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Mullsjö kommun, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Gislaved kommun, Vaggeryd kommun, Länsstyrelsen

Handlingsplan för mest betydande klimatrisker	Länsstyrelsen, Trafikverket. Region Jönköpings län, Eksjö kommun, Aneby kommun. Gislaveds kommun, Gnosjö kommun. Habo kommun. Jönköpings kommun, Mullsjö kommun, Nässjö kommun. Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vaggeryds kommun. Vetlanda kommun, Värnamo kommun. Försvarsmakten, Länsförsäkringar, HSB Göta, Sweco
Hållbara investeringar	a) Länsstyrelsen, Vaggeryds och Gislaveds kommuner, Länsförsäkringar Jönköping. b) kommunerna
Kampanj om konsumtion	Klimatrådet som samverkansplattform
Kunskaphöjande insatser för biologisk mångfald	Eksjö kommun, Gislaveds kommun, Habo kommun, Lantbrukarnas Riksförbund, Mullsjö kommun, Nässjö kommun, Region Jönköpings län, Skogsstyrelsen, Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vetlanda kommun, Växjö stift, Länsstyrelsen
Länsgemensamt nätverk för teknik-och processfrågor på avloppsreningsverk	Eksjö, Gislaved, Habo, Jönköping, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Värnamo, Nässjö affärsverk
Regional samverkan kring jordbrukets arbete mot övergödning	Länsstyrelsen*, LRF
Samverkan mellan offentlig sektor och civilsamhället för biologisk mångfald och friluftsliv	Region Jönköpings län*, Länsstyrelsen
Samverkan kring Skogsstyrelsens återvätningsprojekt/ hydrologisk restaurering	Skogsstyrelsen*, Länsstyrelsen
Seminarium om dagvatten och spridning av goda exempel	Länsstyrelsen, Aneby, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Sävsjö, Tranås, Vetlanda, Värnamo, Mullsjö Energi och Miljö AB, Nässjö affärsverk
Ställa kemikaliekraV i upphandling	Aneby kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköping kommun, Mullsjö kommun, Nässjö Affärsverk, SÅM, Tranås kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Region Jönköpings län, Gislaveds kommun, Nässjö kommun, June Avfall
Systematiskt arbete med biologisk mångfald	Eksjö kommun, Gislaved kommun, Habo kommun, Mullsjö kommun, Nässjö kommun, Region Jönköpings län, Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vaggeryd kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun, Länsstyrelsen
Systematiskt klimatanpassningsarbete	Länsstyrelsen, Trafikverket, Region Jönköpings län, Eksjö kommun, Aneby kommun, Gislaveds kommun, Gnosjö kommun, Habo kommun, Jönköpings

	kommun, Mullsjö kommun, Nässjö kommun, Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vaggeryds kommun, Vetlanda kommun, Värnamo, Forsvarsmakten, Länsförsäkringar Jönköpings län, HSB Göta, Sweco
Systematiskt arbete med klimat och energi	Gemensam åtgärd för alla deltagande aktörer
Underlätta för att integrera social hållbarhet i fysisk planering	Länsstyrelsen
Upphandling och strategiska inköp	Aneby kommun, Eksjö kommun, Habo kommun, Gislaveds kommun, Jönköpings energi AB, Jönköpings kommun, Länsstyrelsen, Mullsjö Energi AB, Nässjö Affärsverk AB, Nässjö kommun, Region Jönköpings län, Sävsjö kommun, Tranås kommun, Vaggeryds kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun.
Upphandling av livsmedel	Region Jönköpings län*, Eksjö kommun, Gislaveds kommun, Habo kommun, Mullsjö kommun, Nässjö kommun, Sävsjö kommun, Vetlanda kommun, Länsstyrelsen
Utbildning i naturbruksskolor	Länsstyrelsen*, Region Jönköpings län
Utbildning om vattenfrågor för politiker	Länsstyrelsen*, Aneby, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Habo, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Värnamo, Region Jönköpings län
Utvecklad tillsyn för resurseffektiva företag	a) Länsstyrelsen*, kommunerna: Aneby, Eksjö, Gislaved, Nässjö, Jönköping, Tranås, Vetlanda, Värnamo. b) Länsstyrelsen*, kommunerna: Aneby, Eksjö, Gislaved, Nässjö, Jönköping, Tranås, Vetlanda, Värnamo. c) c) Länsstyrelsen
Workshops för cirkulär ekonomi	Hållbarhetsteamet, kommunerna
Workshops om upphandling	Länsstyrelsen, Region Jönköpings län
Öka kunskapen om grundvatten	Länsstyrelsen, Aneby, Gislaved, Gnosjö, Jönköping, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Värnamo